

Lógloysi meðan vit bíða ...

Uppskotið til makrelkunngerð fyri 2016 byggir á somu uppfatan og sama heimildargrundarlag sum fyrisitingin hjá Jacob Vestergaard gjørdi. Landsstýrismaðurin ætlar at bíða við at halda lógina, inntil vit hava fingið eina nýggja lóg

Ólavur Waag Høgnesen

Fyri ársskiftið skuldi landsstýrismaðurin koma við uppskoti um, hvussu hann ætlaði at fyrisita tað tilfeingi í føroyskum sjóðki, sum ósemjur hava verið um. Sum kunnugt kritiseraði løgtingsmaðurin Høgni Hoydal í 2012 harðliga Jacob Vestergaard fyri hansara fyrisiting av hesum tilfeingi. Landsstýrismaðurin er í einari margháttligar tvístøðu:

a) Velur landsstýrismaðurin Høgni Hoydal at halda seg til uppfatanina hjá fyrisitingini og fylgja tilmælum hennara, so er tað í stríð við uppfatanina hjá løgtingsmanninum Høgna Hoydal, sum í 2012 kærði Jacob Vestergaard fyri heimildarloysi ...

b) Velur landsstýrismaðurin Høgni Hoydal at halda seg til aðra uppfatan av lógini, so kemur hann í andsøgn til sína egnu fyrisiting ...

Landsstýrismaðurin hevur valt

Landsstýrismaðurin skal umsita sítt

málsøki á lógligan hátt. Men hvør uppfatan er tann rætta, t.v.s. lógliga? Í lötuni gongur eitt rættarmál í Eystara Landsrætti, ið helst fer at svara hesum spurningi, og siðvenjan sigur, at vit tiga, meðan rætturin situr.

Men landsstýrismaðurin fær onga hjálp frá dómsvaldinum. Orsøkin er, at málið verður ikki tikið til dóms fyrr enn til várs, kanska seinni, og so leingi kann landsstýrismaðurin ikki bíða, tí livast má og fiskast má ... So meðan vit onnur mugu tiga, meðan rætturin situr, so noyðist landsstýrismaðurin at handla – og velja! Og tað hevur hann longu gjørt.

Hann hevur sent út til hoyringar uppskot til kunngerð um skipan av fiskiskapi eftir makreli 2016. Og fyri at siga tað stutt: Uppskotið er í fullkomnum samsvari við fyrisitingina hjá Jacob Vestergaard (sama kann prinsipielt eisini sigast um uppskotið um uppboðssølu, ið ikki skal viðgerast her).

Fyrisita politisku útlutanina

Útvarpið spurdi landsstýrismannin, um hann hevði lutað út politiskt, nú hann nýtir sama leistin sum undanmaðurin í stólinum. Veruleikin

er, at landsstýrismaðurin heldur a) at Jakob Vestergaard umsát ólógliga b) at Jakob Vestergaard útlutaði politiskt og c) at Høgni Hoydal brúkar sama leist sum Jakob Vestergaard.

Reinsa vit útsøgnina hjá landsstýrismanninum fyri politiskt spinn, so var svarið frá honum tiskil eitt greitt ja: Landsstýrismaðurin er sannførdur um, at hann – um kunngerðaruppskotið verður lýst – umsitur ólógligt og at hann hevur útlutað politiskt (nevnliga í samsvari við politisku útlutanina hjá undanfarnu samgongu).

Orsøkin er tíðarneyð, upplýsti landsstýrismaðurin. Undanfarna samgonga útlutaði politiskt, men hann ætlar ikki at gera seg sekan í tí sama við at bara gera eitt øðrvísi – men harfyri eins óheimilad og politiskt – býti. Nei, hann og samgongan virka fyri einari nýggjari skipan, samtykta av løgtinginum, ið verður grundað á eina marknaðarskipan.

»Lóg er lóg, men ...«

Alt gott um tað, men her er eitthvørt, sum skurrar, tá ið um rættartrygd ræður: Í roynd og veru sigur landsstýrismaðurin, at hann fer at umsita

ólógligt og lata politisku útlutanina standa við, inntil nýggja skipanin er klár!

Her er eisini eitthvørt, sum ikki er heilt logiskt: Tá ið løgtingsmaður – ella hvør sum helst annar – heldur seg kunna staðfesta, at ein ávis umsiting (t.d. tann hjá Jakobi Vestergaard av nýggja tilfeinginum 2010-2015) er ólóglig, so hevur tað sum fortreyt, at viðkomandi heldur, at tað – í lógarverkinum – finst ein annar, lógligur máti at umsita eftir.

Men landsstýrismaðurin ætlar eftir øllum at døma ikki at søpla tíðina burtur við nøkrum so óviðkomandi sum at vita, hvat er lógligt eftir galdandi lóg og at fyrisita eftir tí. Nei, tann skipanin, sum sambært honum er ólóglig, skal vera eitt slag av provisoriskari skipan, tí tað hava partarnir vant seg við. Landsstýrismaðurin tekur sær sostatt eftir kunngerðini og samrøðuni í KvF at døma ræði at seta galdandi lóg úr gildi við fyrisitingarligari avgerð.

»Ólógligt eina tíð, OK?«

Tað virkar eitt sindur løgið í einum rættarsamfelag, hvørs stýris-

skipanarlóg (SL) ásetur, at løgmaður og landsstýrisfólk hava rættarligu ábyrgdina av teimum málsøkjum, sum løgd eru til teirra, SL § 37 (løgmaður skal hava eftirlit við, at landsstýrisfólkini fyrsta á lógligan hátt, SL § 33, stk. 3), og sum hevur eina ábyrgdarlóg (ÁL), ið ásetur revsing fyri landsstýrisfólk, sum tilvitað ella av grovum ósketni skúgva til viks sínar skyldur (ÁL § 5), ella medvirka til ólógligar gerðir hjá starvsfólki, eitt nú við at lata vera við at forða fyri tí (ÁL § 4).

Landsstýrismaðurin í fiski-vinnumálum er formaður í einum flokki, hvørs stevna m.a. ásetur, at »Politiska lív landsins verður grundað á satt fólkaraði. Valdið er fólksins, og teir, sum røkja stórv í umboði fólksins, skulu í øllum lutum standa fólkinum til svars fyri gerðir sínar í hesum stórvum.« Mær kunnugt hevur landsstýrismaðurin ikki givið løgtinginum skeivar ella villleiðandi upplýsingar í hesum máli (ÁL § 5). Haraftur ímóti hava fólksins umboð nú hoyrt hann siga alment, at hann ikki fyríbils ætlar sær at halda galdandi lóg.

Leiðslan í Tryggingarfelagnum tekur í egnan barm – og tó ..

Johan Petersen

umboðsráðslimur

Stutt undan jólum var eykaaðalfundur í Tryggingarfelagnum, har lógarbroytingar vóru á skránni. Høvuðsbroytingin var, at møguleiki nú er fyri, at yvirskot kann lutast út til tryggingartakararnar sum vinningsbýti. Men nevndin hevur tó avgerðarrættin

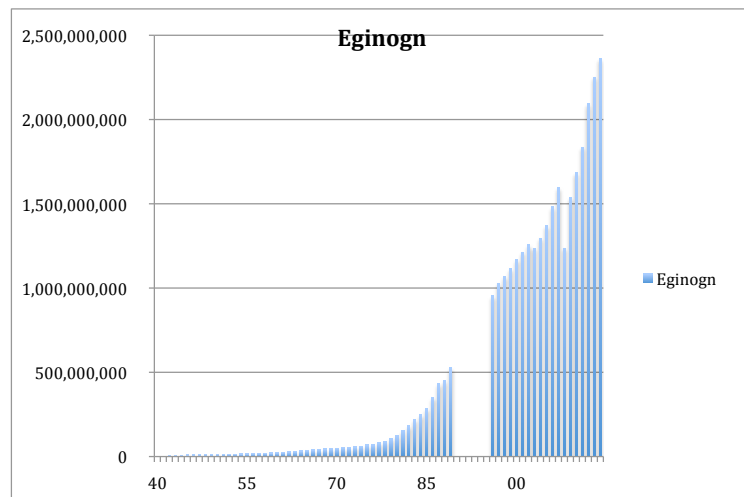
Stutt undan jólum var eykaaðalfundur í Tryggingarfelagnum, har uppskot til viðtøkubroyting, sum gevur møguleika fyri at útluta vinningsbýti til tryggingartakararnar, bleiv viðtikið. Hóast hetta helst er størsta frambrot í 75 ára longu søgu Tryggingarfelagsins, hevur hetta fingið litla umrøðu í fjølmiðlunum.

Eginognin komin upp á 2,5 mia. kr

Í ¾ øld hevur Tryggingarfelagið, sum bleiv stovnst sett orsakað av seinna verðaldarbardaga við

monopolrætti, fyri at tryggja tryggingartakarunum eina góða og bíliga trygging, savnað saman eina formúu, sum nú er áleið 2,5 mia. kr. Og sostatt ein av figgjargligu máttmiklastu fyrirkomulagnum.

hava ímynda sær og tí er tað at fegnast um, at nú er leiðslan loksins komin til tað úrslit, at nú er nokk savnað saman, og at tryggingartakararnar endiliga kann fáa lut í vinninginum av virkseminum.

Eginogn Tryggingar-felagsins frá 1940-2014. Tølini fyri 1990-95 havi eg ikki kunnað fingið

At hetta skuldi gerast endamálið við tryggingini, mundu teir, sum stovnst settu tryggingina, neyvan

Sama uppskot felt 2 ferðir

Tað margháttliga í hesum uppskoti er tó, at sama uppskotið tvær reisir

fyrir hevur verið lagt framm og felt. Havi sjálvur lagt hetta uppskotið framm hesar báðu ferðirnar – fyrstu ferð á aðalfundinum í 2014 og seinnu ferð á aðalfundinum í apríl í 2015. Báðu ferðina bleiv uppskotið avvíst av orðstýrara (valdur av nevndini) sum tann reini øðrskapur. Fyrstu ferð fekk uppskotið 10% av atkvøðunum á aðalfundinum og seinnu ferð 20%. Men nú knappliga leggur nevndin sama uppskot framm og nú er uppskotið so gott og hevur so stóran skund, at innkallast má til eykaaðalfundar! Og uppskotið fekk nú knappliga 100% av atkvøðunum!

Nevndin setur hámark

Men tíverri stýrir nevndin aðalfundinum, við tað at nevndin veldur fundarstjóran og við ikki at loyva aðalfundinum at atkvøða um partsuppskot, var bert møguligt at atkvøða fyri útlutan samstundis sum nevndin setir hámark á støddina, sum ikki kann hækkað av aðalfundinum.

Hetta er tó eitt sera positiv átak, sum eigur at verða fylgt upp av Umboðsráðnum, sum umboðandi tryggingartakararnar er hægsti

myndugleiki í felagnum. Soleiðis eiga m.a. hámarksreglan hjá nevndini at verða broytt á einum komandi aðalfundi.

Nevndin stýrir aðalfundum

Sama er við reglunum um, at nevndin velur fundarstjóra. Í veruleikanum stýrir nevndin aðalfundinum gjøgnum fundarstjóran (nakrir advokatar gera og siga jú tað, teir fáa pening fyri). Havi eins og við uppskotinum um útlutan tvær reisir sett uppskot framm um at broyta reglurnar um val av fundarstjóra, soleiðis at tað er aðalfundurin, sum velur fundarstjóran, men uppskotið fekk eins og við uppskotinum um útlutan bert ávikavist 10 og 20% undirtøku.